

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1971

BRNO 1972

welche am Boden der Vertiefung liegen, deuten den Verlauf des zerfallenen Wall es an. Die grabenartige Vertiefung entstand durch den Aushub von Erde, die als Baumaterial für den Wall notwendig war. Mittelalterliche Funde, bis auf einen vereinzelt en Nagel und einen Eisenschlüssel, fehlten in dem untersuchten Raum.

Sofern es den Umfang des vorgeschichtlichen Burgwalles betrifft, bleibt vorläufig die Frage offen, denn ohne weitere Grabungen kann nicht entschieden werden, in welchem Ausmasse die Überreste der vorgeschichtlichen Wälle zerstört wurden, eventuel inwieweit sie die Baumeister der mittelalterlichen Befestigung erneuerten und bei der Befestigung der Vorburg benützten. Indem die Wälle auf westlicher, nordwestlicher und nördlicher Seite, mit Überresten einer Steinmauer mit Mörtel auf der Wallkrone sehr gut erhalten sind und sich also in einem solchen Zustand befinden, welchen wir von prähistorischen Burgwällen nicht kennen, kann man annehmen, dass in diesen Teilen der Wall im Mittelalter neu angehäuft wurde. Mittelalterlichen Ursprunges ist wahrscheinlich auch eine tiefe im Felsen ausgebrochene Schlucht, welche den Zugang zum Wall vom Norden her verhindert. Aufmerksamkeit verdient die Pforte auf der Nordseite, deren nur gering überlappenden Flügel an prähistorische Pforten erinnern. Auf der Ostseite ist der Wall ziemlich abgetragen und in dem letzten, ungefähr 60 m langen Abschnitt, nordöstlich von der mittelalterlichen Burg auffallend mächtig und von abgerundeten Formen, so dass es den Anschein erweckt, dass es sich hier um den Überrest einer prähistorischen Befestigung handeln könnte. Diesem entspricht auch die Tatsache, dass zwar der Wall zur Burgbastion zielt, an diese jedoch nicht anknüpft, wie man dies im Falle eines mittelalterlichen Wall es vorsaussetzen würde, sondern ist im Gegenteil von der Bastion durch eine Vertiefung getrennt, die den Zutritt zur Bastion, welche die Burg von dieser Seite schützt, verhindert. Den Raum nördlich der Burg schützt die bereits in der Einleitung erwähnte halbkreisförmige vorgeschobene Fortifikation.

Der festgestellte spätbronzezeitliche Burgwall am Tepenec, welcher am Rande der Niederen Genkes in einem archäologisch bisher nur wenig bekannten Gebiet liegt, bildet ein Verbindungsglied zwischen dem Obermährischen Talgrund, dessen dichte Besiedlung durch die Träger der Lausitzer Urnenfelderkultur in der jüngeren und späten Bronzezeit bekannt ist und dem gleich intensiv besiedelten Gebiet um Opava und Krnov.²

Von den älteren prähistorischen Funden blieb bis heute nur eine unvollständige grosse bronzene Vasenkopfnadel aus der Wende von Reinecke BD/HA erhalten, welche im Jahre 1910 „unter Tepenec“ geborgen wurde.

NÁLEZ PLATĚNICKÉHO HROBU V KROMĚŘÍŽI (okr. Kroměříž)

JOSEF BLÁHA, Okresní muzeum, Kroměříž

(Tab. 62—63)

Mezi staršími, dosud neinventovanými nálezy v depozitáři Okresního muzea v Kroměříži se nacházel střepový materiál, k němuž byly známy stručné nálezové okolnosti. Střepy předal do muzea ing. Turek z Kroměříže a nově se podařilo zjistit k nim několik dalších podrobností.

Nález byl učiněn roku 1963 při stavbě rodinného domku v Kroměříži, Kotojedská ul. č. p. 2777 (parc. č. 1002/10). Majitel domku, pan Svatopluk Judas sdělil, že při výkopu základů v hloubce 80—100 cm pod úrovní terénu se objevila ve šterkovitém podloží zhruba oválná tmavá skvrna o rozměrech asi 150 × 200 cm. Zlomky nádob, které byly patrný ve výplni zřejmě zahloubeného objektu, vyjmuli rodinní příslušníci. Zcela neporušena zůstala plochá poklička se středovým páskovým uchem, ze střepů bylo možno rekonstruovat řadu nádob (velké, bezuché amfory, visle žlábkované osudí, bezuché hrnky, šálky, mísy a misky). Bez možnosti rekonstrukce zůstaly čtyři střepy ze dna a výdutě baňaté nádoby. Kromě keramiky se zachovaly čtyři zlomky silně korodovaných železných předmětů (větší z nich na tab. 63:8, 9), v jejichž korozi jsou patrný drobné zlomky spálených kostí a menší množství spálených kostí.

Nález platěnického hrobu na Kotojedské ulici rozmnožuje řadu lužických, hrobových i sídlištních nálezů z jv. konce města Kroměříže, jak se o nich zmiňuje J. Nekvasil ve zprávě o posledním podobném nálezu ze sousední Gorkého ulice.¹ Podporuje mj. také předpoklad o existenci tamního rozlehlého pohřebiště z různých stupňů lužické kultury. Také roku 1957 byly nalezeny v bezprostřední blízkosti našeho nálezu — na křižovatce Kotojedské a Gorkého ulice zlomky prstované nádoby (zásobnice) této kultury.²

Poznámky:

¹ J. Nekvasil a J. Coufalík, PV 1967, Brno 1968, 45—46.

² Zprávu o tomto nálezu podává H. Kopřiva, PVM I 1958, Gottwaldov 1959, 172.

Der Fund eines Platěnicer Grabes in Kroměříž (Bez. Kroměříž). Im Jahre 1963 fand man in Kroměříž, Kotojedská Strasse, beim Baue eines Familienhauses ein Brandgrab, das der Platěnicer Phase der Lausitzer Kultur angehört. Der Besitzer des Hauses Sv. Judas gab nachträglich einige Informationen über den Fund. Alle Bruchstücke der nun rekonstruierten Gefässe (Taf. 63:8, 9) hat man in der Ausfüllung einer eingetieften, ovalen Grube gefunden (ca. 150×200 cm), welche sich im Schotterliegenden abhob. Ausser Keramik blieben Bruchstücke stark korodierter Eisengegenstände und eine kleinere Menge von verbrannten Knochen erhalten.

Der Fund eines Platěnicer Grabes beweist gemeinsam mit älteren Einzelfunden, die Existenz eines umfangreichen Lausitzer Gräberfeldes (evidiert sind jedoch auch Siedlungsfunde) am südöstlichen Rand der Stadt Kroměříž.

K DATOVÁNÍ NĚKTERÝCH PRAVĚKÝCH OPEVNĚNÍ NA KROMĚŘÍŽSKU

(okr. Kroměříž)

JOSEF BLÁHA, Okresní muzeum, Kroměříž

(Tab. 64–66)

V rámci systematických sběrových akcí, které provádí Okresní muzeum v Kroměříži, došlo i k povrchovému průzkumu několika v literatuře podotknutých, ale přesněji nezařazených opevnění na Kroměřížsku.

Hradisko ležící na okraji náhorní plošiny v lese Hvězda u Jarohněvic (název lesní trati „U kaštanů“) bylo objeveno v osmdesátých letech 19. století. Od té doby je kladeno dosti neurčitě do zřejmé souvislosti s poblíž vyplavenými tuhými střepy, zdobenými vlnicí.¹ Zařazení hradiska do slovanského období podporovala později sugestivně bezprostřední blízkost známého slovanského mohylníku. Charakteristiku hradiska přebírá od F. Příkrýla I. L. Červinka, avšak později pochybuje o samotné jeho existenci, podobně jako u některých dalších hradišť na Kroměřížsku.²

Roku 1948 podává místní vlastivědný badatel B. Skácel popis hradiska a pořizuje jeho pláněk (tab. 64:6). Hradisko leží asi 90 m nad údolím Kotojedky, jeho val je na jižní straně 1.5 m vysoký, 10 m široký a 70 m dlouhý. Před valem jsou stopy příkopu. Na východní a severní straně jsou z valu jenom zbytky (tab. 65:1), na straně západní snad vůbec nebyl — nachází se zde totiž prudký svah.³ Sběrem v roce 1970 a 1971 byly získány drobnější zlomky nádob, dovolující zařazení funkce hradiska do období slezské, resp. platěnické fáze lužické kultury (tab. 64:1–5).

Na západní straně kopce, pod hradiskem, bylo možno sledovat stopy přilehlého lužického sídliště. Znamější nálezy této kultury jsou z „Obecního pískoviště“ a B. Skácel uvádí ještě lužické nálezy z trati „Nad chobotem“, „Podhájí“ a „Na padělkách nad rybníkem“.⁴

Povrchový sběr a průzkum byly dále podniknuty na opevnění „Hradisko“ v katastru obce Roština. Rozlehlé hradiště s dobře zachovalými valy (tab. 65:2) je ještě uvnitř členěno příčným valem na dvě části. Vyšší část hradiska je tak oddělena od západního, níže položeného „předhradí“ Téměř ve všech částech hradiska byla zjištěna pod humusem kulturní vrstva a byly získány zlomky keramiky, které bylo možno zařadit do lužické kultury, zřejmě s časovým těžištěm v její slezské, případně platěnické fázi.

Důkladnější průzkum zatím ještě postrádá hradisko na vrchu „Brdo“ (587 m n. m.), které objevil F. Příkrýl.⁵

Opevnění v trati „Na hradě“ v katastru Kostelce u Holešova popsal poprvé E. Peck⁶ a I. L. Červinka zde nenalezl žádné stopy osídlení.⁷ Rovněž průzkumem v roce 1971 nebyly zjištěny stopy kulturních vrstev, nalezeno bylo pouze několik ojedinělých drobných zlomků keramiky, které je možno rámcově zařadit do období lužické kultury (tab. 66:1–2).

P o z n á m k y :

¹ O tom např. F. Příkrýl, ČVMSO VII 1890, 14–15

² I. L. Červinka, Praveká hradiska na Moravě, Kroměříž 1896, 16. Kroměřížsko v pravěku, Kroměříž 1942, 108–109; rukopis D-48 v kroměřížském muzeu.

³ B. Skácel, Kapitoly z minulosti Jarohněvic, 34; rukopis D-204 v kroměřížském muzeu.

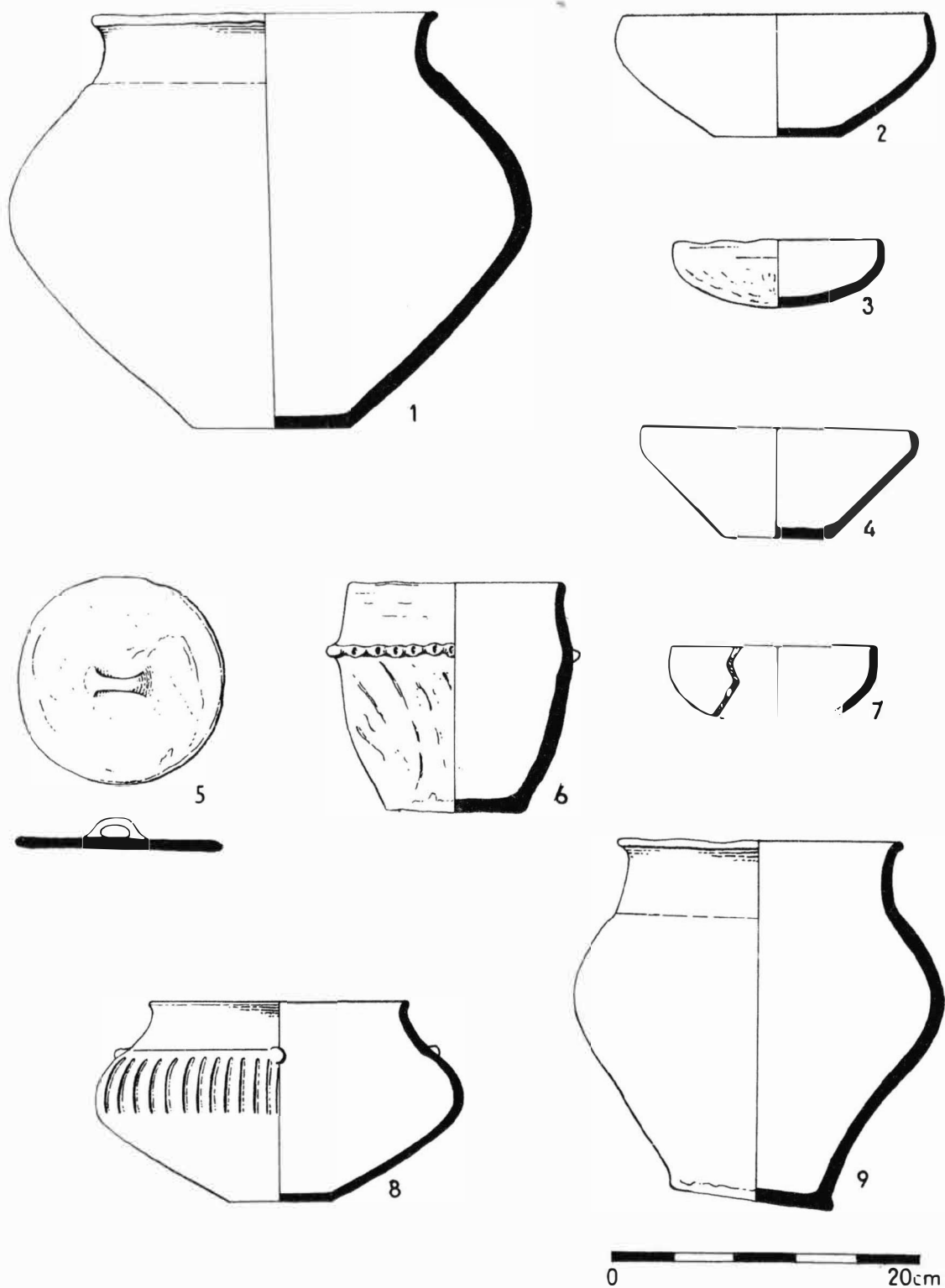
⁴ Ibidem, 33.

⁵ F. Příkrýl, Sv. Kliment u Osvětiman, 1890, 13.

⁶ E. Peck, ČVMSO VIII 1891, 160–161.

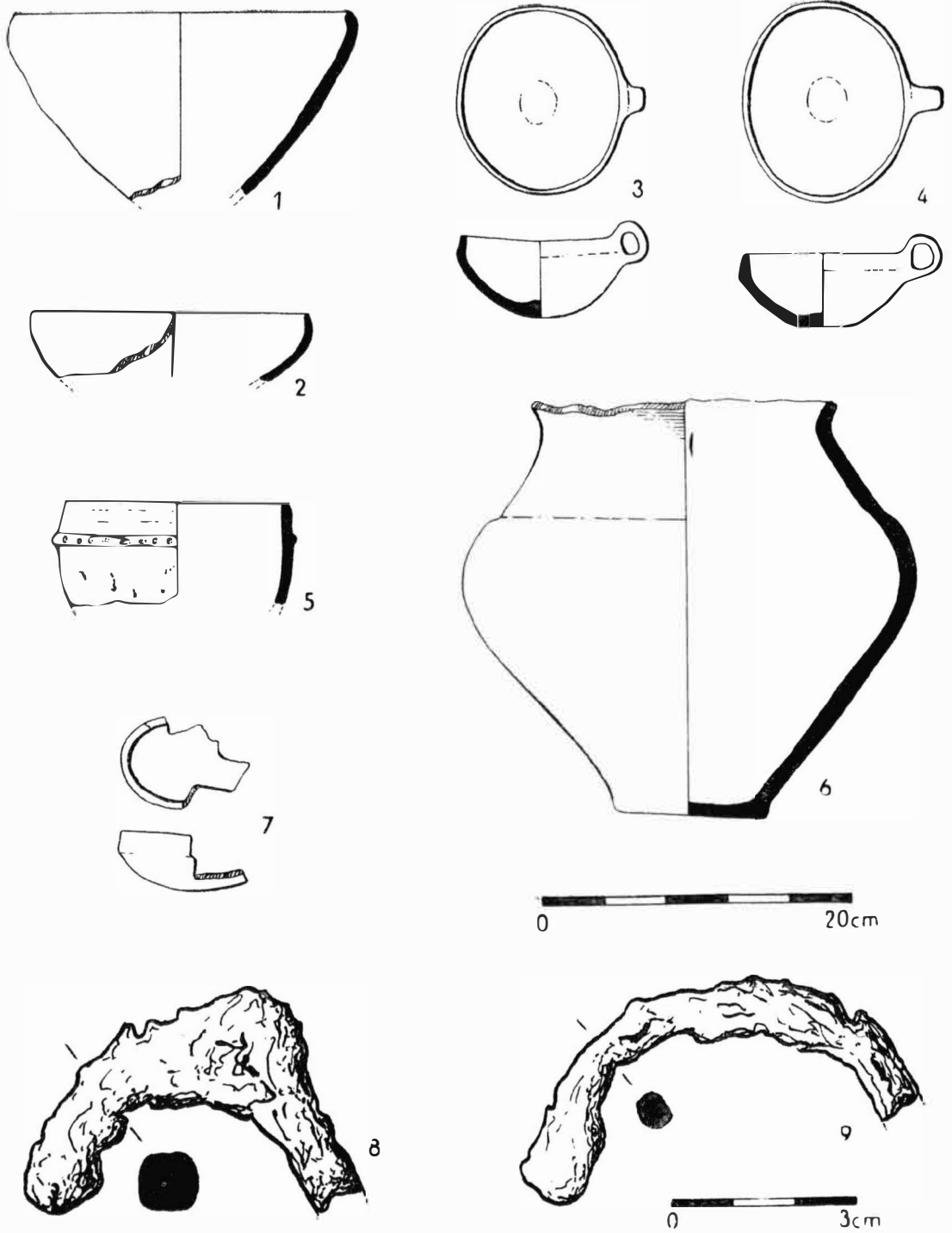
⁷ I. L. Červinka, Praveká hradiska, 42.

Zur Datierung einiger vorgeschichtlicher Befestigungen in der Umgebung von Kroměříž. Im Raum um Kroměříž befinden sich einige vorgeschichtliche Befestigungen, welche vorläufig eine

Tab. 62

Kroměříž (okr. Kroměříž). Keramika z platěnického hrobu. — Keramik aus dem Platěnicer Grab.

Tab. 63

Kroměříž (okr. Kroměříž). Materiál z platěnického hrobu. 1-7 keramika; 8-9 zlomky železa — Material aus dem Platěnicer Grab. 1-7 Keramik; 8-9 Eisenbruchstücke.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1971

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulík

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský

Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby: Doc. dr. B. Klíma, M. Bálek, S. Janák, A. Životská

Na titulní obálce: Nádobka z eneolitického sídliště v Brně-Lískovci

Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné